

Sl. No. :

नामांक

Roll No.

No. of Questions - 23

SS-23-Sindhi Sah.(D&D)

No. of Printed Pages - 11

Tear Here

उच्च माध्यमिक (मूक-बधिर) परीक्षा, 2023
SENIOR SECONDARY (D&D) EXAMINATION - 2023
सिन्धी साहित्य
(SINDHI SAHITYA)
समय : 4 घण्टे 15 मिनट
पूर्णांक : 80

प्रश्न पत्र को खोलने के लिए यहाँ फालें

TEAR HERE TO OPEN THE QUESTION PAPER

- शागर्दन लाएं प्रयोगी हदायतों -

- (1) शागर्द सप्पी कान पहरिन पन्हेंगी सवाली प्रिपर्टी रोल नम्बर प्रयोग करें .
- (2) स्पेची सवाल करने पर्याप्ती आहें .
- (3) हरेक सवाल जो जवाब द्यावी कापी उम्मीलक्तुआही .
- (4) जन सवाल जो जवाब ,,, या ,,, मुळीजाविआ आहें , अनेह जो जवाब द्यावी लक्तुआहें .
- (5) सवाल जो जवाब द्यावी कान अंगी सवाल जो नम्बर प्रयोग करें .
- (6) सवाल जो सामाहोन मार्क्युन द्यावी आहें .

- शार्गिंदन लाइ ज़रुरी हिदायतूं -

- (1) शार्गिंद सभ खां पहरिं पंहिंजे सुवाली पेपर ते रोल नंबर ज़रुर लिखावा ।
- (2) सभेई सुवाल करणु ज़रुरी आहिवा ।
- (3) हरहिक सुवाल जो जवाबु, डिनल जवाबी कॉपीअ में लिखिणो आहे ।
- (4) जिनि सुवालावा में जवाब 'या' में पुछिया विया आहिवा उन्हावा जा जवाब गडु लिखिणा आहिवा ।
- (5) सुवाल जो जवाबु लिखण खां अगु सुवाल जो नंबर ज़रुर लिखो ।
- (6) सुवालावा जे साम्हूं मार्क्यु डिनल आहिवा ।

याही से काटिए

کنڈ (۱)

[$12 \times 1 = 12$] ہیئتین سوالن جا صحیح جواب چونديو- .1

راجاراء ڏيا چهوت آيل عطائي ۽ جو نالوهو- (i)

(ا) پاڳو	(ب) پانو
(س) پچل	(د) تانسيں

محمد رام چائهن واري نِيڪم کان رڀاء تا- (ii)

(ا) ڏھ	(ب) پنج
(س) پندرهن	(د) پنجا هو

، للاٽ، لفظ جي معني آهي- (iii)

(ا) نرڙ	(ب) لالان
(س) لاچ	(د) ڳجي

پڳت کنور رام تي تپارل خاطيء پارن 26 اپريل 2010 تي— (iv)

شان 5 رئي جي ٺڪلي جاري ڪئي هئي -

(ا) ذاڪرسين	(ب) اي پي جي عبدالكلام
(س) راجندر پرساد	(د) پرتبيا پاتل

پرسرام ضياجي ڪوپتا جو عنوان آهي- (v)

(ا) واجهائي ته ڏس	(ب) سوداگر
(س) هلو	(د) زندگي

، تدبير، لفظ جي معني آهي- (vi)

(ا) ڪوشش	(ب) تقدير
(س) پاڳيه	(د) قسمت

سنڌين جانڀ پسڻ لاء سکن نا- (vii)

(ا) هند	(ب) سنڌ
(س) جاپان	(د) اميريكا

سندي پاشا جو ڙجڪ م، استان پاتو - (viii)

(آ) 2 اپريل 1967 (ب) 20 اپريل 1967

(د) 10 اپريل 1967 (س) 21 اپريل 1967

چڪتو پير ڏنگل - _____ (ix)

(آ) هنس (ب) بدڪ

(س) سور (د) كانو

پاڻ سکا هڻ، اصطلاحه جي معني آهي - (x)

(آ) تمام گھڻي محنت ڪرڻ (ب) پاڻ سنپالڻ

(س) ختم ڪرڻ (د) مري منجڻ

ملڪ، وڌندڙ بير ڙگاري، مضمون آهي - (xi)

(آ) نيتڪ (ب) آء ٿڪ

(س) ذار ۾ ڪ (د) سياسي

بس، ايندڙ تعليقن بابت، راجستان روڊويز ڪي لکندا - (xii)

(آ) نيد ٻريو خط (ب) خانگي خط

(س) شناڪتي خط (د) واذائيت ٻريو خط

खणد - 'अ'

1. (i खां xii) हेठियनि सुवालनि जा सही जवाब चूँडियो -

[12 × 1 = 12]

i) राजा राइ डियाच वटि आयल अताईअ जो नालो हो -

(अ) भागू (ब) भानू

(स) ब्रीजल (द) तानसेन

ii) मुहमद राम चाहिं वारे टीकम खां रूपया वरिता ?

(अ) डह (ब) पंज

(स) पन्द्रह (द) पंजाह

iii) 'ललाट' लफ़ज़ जी माना आहे -

(अ) निरिड (ब) लालाणि

(स) लालच (द) शिंची

- iv) भगुत कंवरराम ते टपाल खाते पारां 26 अप्रेल 2010 ते हथां 5 रु जी टिकली जारी कर्ड वेर्ड।
- (अ) ज्ञाकिर हुसैन (ब) ए. पी. जे अब्दुल कलाम
 (स) राजेन्द्र प्रसाद (द) प्रतिभा पाटिल
- v) ‘परसराम ज़िया’ जी कविता जो उनवान आहे –
- (अ) वाझाए त डिसु (ब) सौदागरु
 (स) हलो (द) ज़िंदगी
- vi) ‘तदवीर’ लफ़ज़ जी माना आहे –
- (अ) कोशिश (ब) तक़दीर
 (स) भागु (द) क़िस्मत
- vii) सिंधियुनि जा नेण – पसण लाड सिकनि था ?
- (अ) हिंदु (ब) सिंधु
 (स) जापान (द) अमेरिका
- viii) सिंधी भाषा जोड़जक में स्थान पातो –
- (अ) 2 अप्रेल 1967 (ब) 20 अप्रेल 1967
 (स) 21 अप्रेल 1967 (द) 10 अप्रेल 1967
- ix) चड्हे पर पेर डिंगा –
- (अ) हंसु (ब) बदक
 (स) मोर्स (द) कांवु
- x) ‘पाणु सुकाइणु’ इस्तलाह जी माना आहे –
- (अ) तमाम घणी मेहनत करणु (ब) पाणु सम्भालणु
 (स) ख़त्म करणु (द) मरी मिटिजणु
- xi) ‘मुळक में वघंदड बेरोज़गारी’ मज़मून आहे –
- (अ) नैतिक (ब) आर्थिक
 (स) धार्मिक (द) सियासी
- xii) ‘बस में ईंदड तकलीफुनि’ बाबति राजस्थान रोडवेज खे लिखंदा –
- (अ) नींड भरियो ख़तु (ब) ख़ानगी ख़तु
 (स) शिकायती ख़तु (द) वाघायुंनि भरियो ख़तु

[6 × 1 = 6]

(i to vi) صحیح لفظ چوندی خال پریو۔

2

(نند، ڪلا لاشن، آسام، پاڻي، پگھر)

(i) شري جي را مدارس جو گورنر هو.

(ii) اوکي دادي فکرنہ کريو مان بنامه موتندنس.

(iii) چواجا، توهانجي پوري نه ٿي آهي چا؟

(iv) لاٽيون بدینهت چکي ٿو چڙھيو ڪلھن تي.

(v) تون جيئن، نه جيئهن ڦين ٿو ڪنهنکي ٿو جو واپار کرين.

(vi) ٿو جي پورهٗ مان ڏس! ُقل متوا آخر ملي.

2. (i خاں vi) ساهی لفظ چو ڏے خال بھریو -

[6 × 1 = 6]

(مينڈ، کال، لاشن، آسام، پانی، پଘر)

- i) 'شري جيرامداس جو گوارنر हो।
- ii) او. کے. دادی فِرکِير ن کاريون مان بینا ن مُؤٹ دُسی।
- iii) ٿو اڄڄا، تاڻا جي پوري ن ثي آهه ٿا?
- iv) راتڻ ڏڻا ٿو، چڏھيو کولھنی تے।
- v) تُن ڄي ان ن جي اण ڏھي ٿو کانھنخه، ٿو جو ڦاپاڻ کرئي।
- vi) ٿو جو پوري ڦو ڏھي ٿو! فلۇ مىٺو آخىر مىلے।

(i to xii)

.3

[7 × 1 = 7]

هيئين سوالن جا جواب هڪ سٽ ۾ لکو۔

- (i) ڏاھرسين سمارڪ جي سنڌو سنگهرهاليه م ڪنهن ڪنهجاچتر آهن؟
- (ii) جذبذايڪانکي، جي پائرن جا نالا لکو؟
- (iii) هڪ پيوورها گلو، ڪھائي، جي مرفت ليڪ اسان کي ڪھڙو سنديش ڏند آهي؟
- (iv) ساڏو واسوائي، جو پورو نالو چا هو؟
- (v) شاھم صاحب ليلا کي ڪھڙي هدايت ڪئي آهي؟
- (vi) گلشن جي سندرتا ڪير آهن؟
- (vii) شاعرو اجها ئي نه ڏسن ڪويتا، ڪنهنجي، ڳڀان پاتد ڦهلائڻ لاءِ چيو آهي؟

[5 × 1 = 5]

هیٹ ڏنل ُکرو پڙھی سوالن جا جواب لکو *

اسان جيڪابه چڱائي پين سان ڪيوٿه ٿا سان هي ۽ بريليورن پرتما جي ئي مهر باني ۽ هدایت جو نتيجهو آهي . ڪنهن به نيك ڪاريه م لا ۽ پاڻ کي جس ۽ پاڳي سمجھئن يا آن جي ڦل پوڳن جي خواهيش ڪڻ آهي شهنڌاه جي امانت ۾ خيانت ڪڻ ۽ انجي دريارم اخلاخي چور بُجھن . تنهن ڪره جي جيو چاهي ته انهي ئي - ايماني جي الزام ڪان آجورهات ته ڪوشش ڪري ڪچ جي ذريحي سيوا ڪڻ ڪي ترڪ ڪري سچ ڪرم جي دوارافق جي خدمت ڪند ورهي . لقدهلاع، جي ۽ ڪي جفا ڏيڍي نتب ڦتاء، نسي ۽ ڦن ي ۽ وهي نه جيڪا شيوا ڪندو، ساسنڊس من ڪي نماڻو ڪندي ۽ ڪيس پنل رکندي . نه فقط ايترو پرمنهنجس محبت جامچ مچائيندء جوشيوسان لڳو ضوري اسم آهي . شيوا نه محبت، نماڻا عي ۽ لاشماع ن توپيو مت ڀوي ڪوڙ . مايا جي پدارث جي جيڪي شيوا جا آبردا ٿا اڏجت سڀ اهي ضوري اثر ته ٽتاپيدا ڪن پرانه لندو اندر ۾ اهنڪار جو سلو اوپاري ايشور ڪان علحد وٺاڪن ، انهي ۽ ڪري سامي ۽ چيو آهي ته:-

پينهن چكي ڊوئي پاڻي ، محبت متيون پرته دوست پنهنجي درپيئن اچين پاڻيئني

(viii) هنئين ُکري جو سرو لکو؟

(ix) پرماتما جي مهر باني راجونتجو چا آهي؟

(x) بي - ايماني ۽ جي الظام ڪان آجو رهڻ لا ۽ جيو ڪيء چا ڪڻ گهر جي؟

(xi) خدمت لقظ جي معني چا آهي؟

(xii) سامي صاحب ڪهڙي سمجھائي بدنبي آهي؟

3. (i ۾ xii) هئيچن سُوا لَّاَنِي جا جَوَابِ هِكْ سِيَتِ مِنْ لِيَخُو -

[7 × 1 = 7]

- i) ڈاھرسِن سمارک جے سيندھ سانچه اهي - کانهنجي اهي؟
- ii) 'ڄڙو' اڪانڪي اهي جے پاٽري جا نالا لٽخو ।
- iii) 'هڪو بُريو ڦيرهاڻو' کهڻا ئي اهي جے مارڪت لٽڪڪ ڪسڪنڪو ڪهڻو سانچه اهي؟
- iv) ساڌو ڦاڪو ڦاڪو جو پورا نالو ٿا ٿو؟
- v) شاه ساٽري لٽلائي ڪهڻو هٽا ٿو؟
- vi) گولشن جي سُوندھ رتا ڪرس ٿو؟
- vii) شاٽر 'ڦاڻا ۽ ٿو' ڪو ڦاڪو جي ڪسڪنڪو ڪهڻو هٽا ٿو؟

* हेठि डुनल टुकिरो पढी सुवालनि जा जवाब लिखो – [5 × 1 = 5]

असां जेका बि चडाई ब्रियनि सां कयूं था सा उन्हीअ परिपूर्ण परमात्मा जी ई महरबानी ऐं हिदायत जो नतीजो आहे। कंहिं बि नेक कार्य लाइ पाण खे जस जो भागी समुझणु या उन जे फल भोगण जी खळाहिश करणु आहे शहंशाह जी अमानत में खळानत करणु ऐं उनजी दखार में इरळाकी चोरू बणिजणु। तंहिं करे जे जीवु चाहे त उन्हीअ बे – ईमानीअ जे इल्जाम खां आजो रहां त कोशीश करे कच जे ज़रीए सेवा करण खे तर्क करे, सच कर्म जे द्वारा खळिलक जी खिज़मत कदों रहे। हड्डु हलाए, जीअ खे ज़फा डेई, निंड फिटाए, ततीअ थधीअ वही न जेका शेवा कदों, सा संदसि मन खे निमाणो कंदी ऐं खेसि भिनलु रखंदी। न फऱ्कि एतिरो पर मंडिसि मुहबत जा मच मचाईंदी, जो शेवा सां लागू जस्ती इस्मु आहे। शेवा त मुहब्बत, निमाणाई ऐं लातमड, न त ब्रियो मिडियोई कूडु। माया जे पदार्थ ते जेके शेवा जा आडुणा था अडिजनि से उहे ज़स्ती असर त पैदा नथा कनि पर उटलंदो अंदर में अहंकार जो सलो ओभारे, ईश्वर खां अलहदो था कनि। इन्हीअ करे सामीअ चयो आहे त – पींहु चक्की, ढोइ पाणी, मुहब्बत मटियूं भरि, त दोस्त तुंहिंजे दर, पेही अचेई पाणेही।

viii) मथिएं टुकिरे जो सिरो लिखो।

- ix) परमात्मा जी महरबानीअ जो नतीजो छा आहे ?
- x) बेर्ईमानीअ जे इल्जाम खां आजो रहण लाइ जीव खे छा करण घुरिजे ?
- xi) ‘खिज़मत’ लफ़ज जी माना छा आहे ?
- xii) सामी साहिब कहिडी समुझाणी डुनी आहे ?

ڪندڙ (ب)
खणد - 'ب'

[13 × 2 = 26] (4-16) هینین سوالن جا جواب اتكل 50 لفظن ۾ ڏيو.

(4 खां 16) हेठियनि सुवालनि जा जवाब अटिकल 50 لफ़जनि में ड्रियो – [13 × 2 = 26]

سندری ۽ وارچو ڪشايا؟ .4

4. سुन्दरीअ वार छो कटाया?

، اجا – چو؟ ڪھائي ۽ ڪسم ڏهاڳن ٿيڻ لاءِ ڪھڙو دليل ڏتو؟ .5

5. ‘ऐं – اजां – छो?’ کहाणीअ में कुसुम डुहागिण थियणु लाइ कहिडो दलीलु डिनो।

- بایوگلبراء کشنا جی کھڑے مدد کئی؟ .6
6. بابو گولاب را چشم کیشنا جی کھڑی مدد کई?
- کاکی ایشور کلنا ٹی جی شخصیت جی بارے ۾ توہان کی کھڑی جان رکھی؟ .7
7. کاکے ایشوار بخیل ناٹی جی شاریٹریت جے بارے میں تباہی خے کھڑی جانا آہے?
- سورشو چا کی چئو آهي؟ .8
8. سو رठو چا خے چڑھو آهے?
- دکایل پنهنجو جیون دیش شیوا ۾ کین اپن کر چتو یو؟ .9
9. دُخایال پنھنچو جیون دیش شیوا ۾ کین اپن کر چتو یو؟
- پروفیسر رام پنجوائی کے دیش پنگت قو خط، کویتا ذاریس کھڑی سیکا شیٹ ٿو چاهی؟ .10
10. پرو. رام پنجوائی 'دُش بھگات جو خُتُ' کویتا جریا کھڑی سیکا شیٹ ٿو چاهی؟
- کلچ گه، کویتا جو سار پنهنجن لفظن ۾ لکو؟ .11
11. 'کلچ' کویتا، جو سار پنھنچن لفظن میں لیکھو!
- اکر جی اگھی، کویتا ۾ کوی ۽ کھڑو سندیش ڏنو آهي؟ .12
12. 'اخڑو جے ادھے' کویتا میں کوئی ایسے کھڑو ساندھن ٿو چاهی؟
- کوینری ۽ دیش بگتی ۽ سندھ پاشا بابت کھڑاو چارطاہر کیا آهن؟ .13
13. کوئی ایسے کویتا 'دُش بھگتی' میں سیندھی بھاشا' بابتی کھڑی گیچار جانا آہنی؟
- مینگھرا جه کھڑی قسم جو ماڻهو ہو؟ .14
14. مُنڈھرا جه کھڑے کیس جو ماڻهو؟
- مدرسی جی ما سندس نالو سندرم چو رکیو؟ .15
15. مُنڈھسی ایسے کویتا میں ساندھی نالو ساندھن چو رکھیو؟
- سوہن شان روز گار آفیس ۾ کھڑی کھتنا ٿی؟ .16
16. مُونہن سان روز گار آفیس میں کھڑی گھٹنا ٿی؟

ڪند (س)
खणد - 'س'

[3]

.17 حوالو سمجھا يو۔

امڙ منهنجي مال جي خوبي ئي نرالي آهي .

يا

، اي چارڻ ۱ ٻڌاءٽ ته سهين نه تنهنجي چنگ ۾ ڇا آهي ، جنهن منهنجو من

رُقاري ٿو ڪيو آهي ،

17. हवालो समझायो –

“अमड़ि! मुंहिंजे माल जी खूबी ई निराली आहे।”

[3]

या

‘ए چारण! बुधाइ त सहीं त तुंहिंजे चंग में छा आहे، जंहिं मुंहिंजो मन उथारे फिटो कयो आहे।’

[3]

.18 معني¹ سمجھا يو۔

دل مندي ميري صحيح پرتی سگهي ٿي ساچي، لڑک ڪجهه لاڙي ته ڏس، هڪ وارپچتاءٽ ته ڏس

يا

هيت بيني مان سروور، تيڻ آنسن سان پري، سوز مان تنہنسان ملي، سنڌو سکي

پاڪر پري .

18. माना समझायो –

दिल मंदी मेरी सही, पर थी सघे थी सा अछी,

लुड़िक कुङ्ग लाडे त डिसु, हिक वार पछिताए त डिसु।

[3]

या

हेठि बीठी मान-सरोवर, नेण आंसुनि सां भरे,

सोज़ मां तंहिसां मिली, सिन्धु सखी भाकुर भरे।

10

.19 [3] ها ئيڪو چاكى چئبو آهي ؟ مثال ڏئي سمجهايو

يا

دو هي ۽ سورئي ه ڪهڙو فرت آهي ؟

19. हाइकू छा खे चइबो आहे ? मिसाल डुई समझायो।

[3]

या

दोहे ऐं सोरठे में कहिड़ो फऱ्कु आहे ?

.20 [3] هيتن مان کن به ٿن اصطلاحن / پهاڪن جي معني لکي جملی ه کم آئيو.

(i) ايك ڏيڪارڻ

(1) پاڻي پاڻي ٿيڻ

باندر چا ڄاڻي ادرڪ جو سودا

(ii) اکين ه ڏوڙ وجھن

وات جا ڦداڪا سارڻ

(iii) سنتدي سون ه پڏرو

(iv)

(v)

20. हेठियनि मां किनि बि टिनि इस्तलाहनि/पहाकनि जी माना लिखी जुमिले में कमि आणियो – [3]

i) पाणी – पाणी थियणु

ii) अखि डेखारणु।

iii) अखियुनि में धूड़ि विझाणु

iv) बांदर छा जाणे अदिक जो सवादु

v) सिन्धी सवानि में पधिरो

vi) वात जा फटाका साडणु।

ڪند (د)
خणڊ - 'ڏ'

.21 [4] اجهو، ناول جي مکيه ڪردار سوهن جون خوييون لکو.

يا

، اجهو، ناول جي تتون جي آذاري اديي ڪت ڪريو.

21. ‘अझो’ नॉविल जे मुख्य किरदार मोहन जूं खूबियूं लिखो। [4]

या

‘अझो’ नॉविल जी तत्वनि जे आधार ते अदबी कथ करियो।

توهان جي پاڙي جي ستریت لائیت یند ٿي وچ ٿي بجلی وياڳ جي واسطیدار [4]

آفسرکي شڪائي خٽ لکو.

يا

توهانجو نالو سريش آهي تو هان پنهنجي نندجي ڀاءُ مهيش کي پرهائي سان

گڏ راز دين ه بhero وئي ، خٽ ذريي سمجھائي ڏيو.

22. تٽڻاڻ جے پاڏے جي سٽريٽ لَاڊٽ بٽد ثي وچن ته بٽللي وٽهاج جے واسٽهه دار آفٽيسٽر خه شٽڪا يٽتى خٽ لٽخو!

[4]

या

تٽڻاڻا جو نالو سُرِهش آهه تٽڻاڻ پٽھنجه نندجي ڀاءُ مهيش کي پرهائي سان
سُمُڙاڻا جي ڏيو.

23. ڪنهن به هڪ وسٽيٽي اٽکل 200 لفظن ه مضمون لکو - [4]

(i) آزادي ه جو امرت مهوتسو

(ii) ناري اج ه كالهه

(iii) آن لاءُ ين شاپنگ جا فائدا ه نقصان

(iv) سنڌي پاشا جي اهميت

23. کهين بٽللي وٽهاج ته اٽکل 200 لفظن مهيش کي پرهائي سان - [4]

- i) آجاڻا جو امٽت مهيش کي پرهائي سان
- ii) ناري اج ه كالهه
- iii) آن لاءُ ين شاپنگ جا فائدا ه نقصان
- iv) سنڌي پاشا جي اهميت

DO NOT WRITE ANYTHING HERE